

O sile smútku *Blahoslavení žalostiaci, lebo oni potešenia dôjdu.* Smútok aj radosť, to je život. Život je pohyb, dynamika a pohyb tvoria protiklady. Obe strany mince sú pre život dôležité. Ak Ti je smutno, neboj sa smútku, nehanbi sa zaň. Vysmúť sa dosýtosti, koľko srdce ráči. Objím svoj smútok, pohlad' ho, objím aj smutného človeka, aspoň v myšlienkach maj s ním súčítanie, prijmi svoj smútok a prijmi smútok každého človeka. Keď z tvojho oka vypadne posledná slza smútku, už v ňom zostane len priestor pre radosť.

Smútok je cesta k zmene, smútok je zahĺbenie sa do túžby po kráse, po zmysle. Smútok je odovzdanie sa túžbe, smútok znamená pochopenie toho, čo mi chýba, smútok znamená úctu k tomu, čo mi je drahé, smútok znamená kontrast medzi krásou života v našich ideáloch a nedostatkom krásy okolo nás. Smútiť až na dno duše znamená hlboko veriť v ideály a v zmysel života. A kto verí, nebude sklamaný...

Smútok vyžaduje veľkú odvahu pozrieť sa tvárou v tvár svojmu vlastnému vnútru. Smútok vyžaduje odvahu vydržať bolesť, keď vám srdce zvierajú siete života. Smútok je očistením srdca, tak ako slza je očistením oka.

Správny smútok je odovzdaním sa Bohu, princípu života, či vesmíru, či princípu existencie, v čo kto verí. Smútok znamená povedať Bohu/vesmíru/existencii: Vzdávam sa lipnutia na živote a na čomkoľvek, odovzdávam svoj život tebe, ktorý si mi ho dal a ty mi ho vráť taký, aký sám uznáš za vhodné. Kto tak naozaj v hĺbke smútku urobí, ten bude oslobodený od závislosti na zbytočnostiach, otvorí sa mu nový rozmer života a jeho smútok vystrieda radosť z každej maličkosti života. V dnešnej bezsúcitnej a veľmi povrchnej dobe sa smútok nenesí. Smutný človek je exkomunikovaný von z ľudskej spoločnosti. Smútok je tak hlboký cit, že povrchná spoločnosť sa ho bojí ako čert svätenej vody. Tým dávajú najavo, že sami nemajú vyriešený smútok v sebe. Sami sú smutní vo svojom vnútri, len to navonok nedávajú poznať a tak odsudzujú smutného človeka rovnako, ako nedokázali pozrieť tvárou v tvár vlastnému smútku. Namiesto toho prepláclí hĺbku svojho smútku lacnou zábavou, povrchným humorom a to všetko len preto, že sa báli sami seba. Boja sa ticha, pretože v ňom počujú hlas vlastného svedomia. Boja sa smútku, pretože v ňom cítia veľkosť svojich pošliapaných ideálov. Televízne programy a časopisy chrlia lacnú zábavu ako na páse, dirigenti súčasnosti majú záujem na povrchnosti života, lebo v hĺbke by mohli ľudia objaviť pravdu a stať sa samostatnými. Potom by už nepotrebovali vládcov a toho sa súčasní pseudovládcovia boja. Na smútok ponúkajú antidepresívne tabletky, aby obchodníci s chorobami mali zisky z predaja liekov. Tabletky, alkohol, drogy ani lacný humor koreň smútku nevyriešia, len zdravá spoločnosť, ktorá dokáže mať so smutným človekom súcit a potom rozhorlenie sa pre hľadanie Boha v odpútanosti a v nelipnutí, odovzdanosť a viera v Dobro, to je to, čo človeka uzdraví. Lebo my

nie sme biochemické stroje, sme duchovné bytosti, ktorých šťastie a dokonalá radosť spočíva v Duchu, v priamom zažitom poznaní toho, kto sme, odkiaľ sme a prečo tu sme. Kto raz túto radosť poznal, slnko jeho radosti už nikdy nezapadne. Podľa toho poznáte, že človek má v sebe skutočnú a pravú radosť, že dokáže mať súcit so smútiacimi. Jeho záľubou je pomáhať iným, robiť smutných ľudí šťastnými alebo aspoň im na chvíľku pomôcť s bremenom smútku. Pravdaže, pokiaľ tí smutní veria v dobro a sami seba neväznia v beznádejnosti a v sebaľutovaní. Naopak, falošná a povrchná radosť prejavuje sa neschopnosťou pomôcť iným, bezsúcitnosťou, odmietaním smutných. To je prejav hlbokého vnútorného smútku, ktorého existenciu si tí ľudia ani nedokážu pripustiť.